

Alkotmánybíróság
1015 Budapest
Donáti u. 35-45

Tárgy: Alkotmányjogi panasz

Bíróági ügyszámok:

másodfok: Fővárosi Ítéltábla 2.G. 43.220/2017/8.

felülvizsgálat: Kúria Gfv. VII.30.522/2018/2.

Előterjesztés helye: Fővárosi Törvényszék (Abtv. 27. § és 53. § (2) bekezdés alapján)

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/1198-0/2019	
Érkezett: 2019 JÚL 15.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 4 db	151

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A) Az Indítványozó és az indítvány azonosítása

1. [REDACTED]
[a továbbiakban: indítványozó]:
a) az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) AB Tü. határozat (a továbbiakban: Ügyrend) 27. § (2) és (4) bekezdése szerint, a csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselője útján
b) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 53. § (2) bekezdése alapján, az alkotmányjogi panaszt az első fokú bíróság előtt benyújtva,
c) az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja szerint,
d) valamint kérelmét az Abtv. 27 § a) b) pontjaiban foglalt feltételek bekövetkezésére alapítva

alkotmányjogi panaszt terjeszték elő.

2. Az Indítványozó a panaszát a Fővárosi Ítéltábla 2.G. 43.220/2017/8. sz. jogerős határozata és a Kúria Gfv. VII.30.522/2018/2. sz. határozata és az alapjául szolgáló eljárás ellen nyújtja be. A Kúria Gfv. VII.30.522/2018/2. sz. határozatát Indítványozó 2019. április 16. napján vette kézhez jogi képviselője útján elektronikus úton, így a jelen **alkotmányjogi panasz az Abtv. 30. § (1), (4) bekezdései, valamint az Ügyrend 28. § (1)-(2) bekezdései szerint határidőben előterjesztett.**

B) Technikai természetű bejelentések

3.1. Az Ügyrend 56. §-ában foglaltakra figyelemmel az Indítványozó bejelenti, hogy nem közszereplő, nem járul hozzá adatai nyilvánosságra hozatalához. Hozzájárul azonban indítványa jogilag releváns tényeket tartalmazó összefoglalójának – a jogszabályok által előírt tartalommal történő – közléséhez.

3.2. Az Ügyrend 9/A § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel az indítványozó bejelenti továbbá, hogy a támadott bírói határozat minősített adatot nem tartalmaz, legjobb tudomása szerint az azt megelőző eljárás ilyen adatkört nem érint.

C) A határozott kérelem

4. Az Indítványozónak az Abtv. – 29. §-ának szem előtt tartásával, az Abt. 30. § (4) bekezdésében és 51. § (1) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel előterjesztett

határozott kérelme:

a) Az Alaptörvény

– XIII. cikk (1) bekezdésében védett tulajdonhoz való jog sérelmén,

– a tisztességes eljárás, valamint a bíróság függetlenségének, pártatlanságának követelményét rögzítő XXVIII. Cikk (1) bekezdésében foglaltakon,

– a XXVIII. Cikk (7) bekezdésében oltalmazott jogorvoslathoz való jog megsértésén alapszik, melyre tekintettel

b) határozottan kéri az alapjogi sérelmekre figyelemmel

c) az A) pontból is kitűnően a Fővárosi Ítélőtábla 2.G. 43.220/2017/8. sz. jogerős határozata és a Kúria Gfv. VII.30.522/2018/2. sz. határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Ennek nyomán kéri a Fővárosi Ítélőtábla új eljárás lefolytatására való kötelezését a rPp. vonatkozó szabályai szerint (aminek tartalmi kereteire vonatkozóan nyilván a rPp. XXIV. Fejezete az irányadó).

5. Az alkotmányjogi panasz előterjesztése keretében irányadó szabályok szerint a határozott kérelem formulája körében az Indítványozó utal arra, hogy az Alaptörvény értelmezése és az alapjogsértés megállapítása, valamint a konkrét bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangjára vonatkozó alkotmányjogi helyzet megítélése az Alkotmánybíróság kizárólagos hatásköre, így a kérelemnek ez az alapja.

6. A határozott kérelemre vonatkozó AB gyakorlat által megkívánt, a megsértett jog és az anyagi alkotmányellenesség megokolására vonatkozó további, érdemi okfejtését az eljárási feltételek igazolását követően részletezi.

D) Az alkotmányjogi panasz eljárási és anyagi jogi követelményeiről jelen ügyre irányadóan

7. Az Abt. 52. § (1b) és (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az alkotmányjogi panasz eljárási és anyagi jogi követelményeit az Indítványozó alábbiak szerint terjeszti elő, illetve az Ügyrend 30. §-ában foglalt nyilatkozatok szükségességére is figyelemmel a következőkben igazolja:

7.1. Az Abt. 51. § (1) bekezdése, valamint az Ügyrend 25. § (5) bekezdése és 27. § (1) bekezdése alapján a jogi képviseletet a csatolt ügyvédi meghatalmazás legitimálja.

7.2. Az Ügyrend 26. § (2) bekezdésére figyelemmel az Indítványozó nyilatkozik arról, hogy az ügyben a Kúria Gfv. VII.30.522/2018/2 jogerős határozatának megfelelően érdemi tárgyalás kitűzésére került sor a Fővárosi Törvényszék előtt a 2.G.40.775/2019. szám alatt, mely tárgyalás elhalasztását és az eljárás felfüggesztését Indítványozó jelen Indítvány előterjesztésével egyidejűleg a rPp. 359/C.§ (1) bek. alapján kérte. Indítványozó kéri továbbá, hogy amennyiben az elsőfokú Bíróság az eljárást ennek ellenére nem függeszti fel, úgy a T. Alkotmánybíróság az Abtv.53. § (4) bekezdés és a rPp 359/C.(2) bek. alapján jelen alkotmányjogi panaszra tekintettel az elsőfokú Bíróság eljárását függeszse fel.

7.3. Az Ügyrend 28. § (1) bekezdése alapján az Indítványozó nyilatkozik arról, hogy jogi képviselője útján az OBH által kiadott elektronikus térítvevénnel igazolható, hogy a határozatot 2019. április 16. napján vette kézhez. Az elektronikus térítvevénnel kizárólag az elsőfokú Bíróság rendelkezik, aki a felterjesztéskor azt vélhetően csatolja. Ugyanakkor az Abtv. 30. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel Indítványozó bejelenti, hogy a támadott Kúriai határozatot 2019. április 16. napján vette kézhez.

7.4. Az Abtv. 31. § (1) bekezdésében foglaltakra hivatkozva az Indítványozó bejelenti, hogy a panaszban felvetett alkotmányossági problémát az Alkotmánybíróság – legjobb tudomása szerint – sem a konkrét ügyben, sem absztrakt normakontroll keretében (ideértve a IV. Alaptörvény-módosítást megelőző gyakorlatot is) nem vizsgálta. Az Abtv. 31. (1)-(2) bekezdésében foglalt kizáró okok nem állnak fenn. Az Indítványozó az ügyben korábban nem terjesztett elő alkotmányjogi panaszt.

7.5. Az Abtv. 27. § b) pontjában foglaltakra hivatkozva az Indítványozó bejelenti, hogy az ügyben jogorvoslati jogait kimerítette, további, érdemi és hatékony jogorvoslat a magyar jogszabályok szerint részére biztosítva nincs. A Fővárosi Ítélőtábla 2.G. 43.220/2017/8. sz. jogerős határozata, érdemi döntés, mely az Indítványozó alapjogát, nevezetesen a tulajdonhoz való jogát, valamint a tisztességes eljáráshoz való jogát sérti, de ezen túlmenően a jogorvoslati jog sérelmével is jár számára. Ezen alapjogok az Indítványozó álláspontja szerint fordított irányban az eljárás lefolytatásával is okozhatnak alapjogi sérelmet az Indítványozó számára.

Indítványozó álláspontja szerint nem kizárólag az eljárást megszüntető végzés az érdemi végzés, ilyen jogdogmatikailag nem is vezethető le, hanem álláspontja szerint az adott eljárásban érdemi végzés az, melynek az eljárás kimenetére kifejezett és döntő hatása van, nevezetesen jelen esetben az, ha az ügy felperes anyagi jogi, jogvesztő határidő beállta ellenére jogot, igényt tudna érvényesíteni, mert ez kiüresítené a jogvesztéshez fűzött jogkövetkezmények elveit és feltételeit. Ennek megfelelően a Kúria Gfv. VII.30.522/2018/2. sz. határozata helytelen következtetésre jut a rPp. 270.§ (2) bek.-nek értelmezésében. A rPp. 270.§ (2) bek. ügy érdemében hozott végzések körét nem korlátozza, a rPp. 270.§ (2) bek. helyes értelmezése szerint azt egyedileg minden ügyben külön kell eldönteni. A rPp. 270.§ (3) bek. nem azért került beültetésre, hogy a rPp. 270.§ (2) bek.-ben megfogalmazott ügy érdemében hozott végzések körét szűkítse, hanem abból elkülönít egy csoportot, melyre a megfelelően alkalmazás követelményét írja elő, ez azonban nem jelenti azt, hogy ezen felül ne kellene az adott ügy vonatkozásában vizsgálni, hogy a hozott végzés az adott ügy érdemét érinti-e. Jelen esetben az Indítványozó álláspontja szerint a Kúria támadott végzése bírósági úton nem érvényesíthető követelést tesz érvényesíthetővé, mely anyagi jogi természetű, jogvesztő idő múlásával áll be. Ez pedig teljes mértékben az ügy érdemét befolyásolja.

Az Indítványozó jogait teljes mértékben sérti, sértheti az a magatartás is, melynek során a polgári eljárásrend és a csodeljárás szabályok kizárólag a hitelező hátrányára lennének értékelhetők, noha álláspontja szerint ez sem az alább rendelkezett jogszabályi rendelkezéseknek, sem pedig a polgári eljárásrend elve, célja nem lehet, ahol a pártatlan és tisztességes eljárás, a "fegyveregyenlőség elvén" nyugvó perrend az irányadó a fenti kifejtett anyagi jogi szabályok mellett, azt kiegészítve.

7.6. Az Abtv. 27. § -ban foglaltakra hivatkozással az Indítványozó bejelenti, hogy az egyedi ügyben való érintettsége megállapítható, mert az ügy alperese. Ennek tényét a támadott határozatok is igazolják.

8. Az Abtv. 29. §-a szerinti érdemi alaptörvény-ellenességet – azaz a C) pontban a kérelem alapjaként már megjelölt alaptörvényi rendelkezések konkrét sérelmét – az Indítványozó a tartalmi, anyagi jogi indokolás körében előadottak – azaz az E) pont – keretében fejti ki. Követve azonban az Abtv. és az Ügyrend -dogmatikailag egymást átfedő – rendelkezéseit, e pontban összefoglalóan utal arra, hogy a bíróság a támadott döntésében: az Alaptörvény Szabadság és Felelősség Fejezetében rögzített, a XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jogra, a XXVIII. cikk (1) bekezdésében védett tisztességes eljáráshoz, a független és pártatlan bírósághoz való jogra, valamint a (7) bekezdésben rögzített jogorvoslathoz való jogra vonatkozó rendelkezéseket sértette meg és ezzel a személyesen érintett Indítványozónak alapjogi sérelmet okozott.

9. Az alkotmányjog panasz – a gyakorlat szerint eljárási jellegűnek tekintett – befogadhatósági feltétele a „döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség” vagy az „alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés”, - számos esetben konjunktíven értelmezett – megléte is.

9.1. E körben az Indítványozó utal arra, hogy a támadott Kúriai határozat jelen ügyben a döntést érdemben befolyásoló alaptörvény -ellenességhez vezet. Ha ugyanis a Kúria a jelen ügyben a Fővárosi Ítélőtábla 2.G. 43.220/2017/8. sz. jogerős határozatát-mely az eljárás érdemi lefolytatását rendelte el- nem tekinti az ügy érdemében hozott végzésnek a rPp. 270.§ (2) bek. szerint, akkor ezzel lehetővé teszi, megnyitja jelen ügyben az elévült követelés bírósági úton való érvényesítésének lehetőségét.

9.2. Ez alapvetően olyan új helyzetet eredményezett az Indítványozó számára, amely annak ellenére megnyitotta a hibásan perlő felperes számára az igényérvényesítést, hogy a keresetindításra (az Indítványozó szándékosan használja ezt a fogalmat, mert a Cstv. is így fogalmaz) rögzített 60 napos anyagi jogi, jogvesztő határidő már eltelt. Kihatásában ez az Indítványozó tulajdonának közvetett és tilalmazott elvonását eredményezi, ami alapvető alapjogi kérdés. Ez az „eredmény” nem következett volna be akkor, ha a bíróság gyébként az Alaptörvény R. cikkében foglaltaknak megfelelően jár el és szem előtt tartja az alapjogi fejezetben előírt eljárási alkotmányosságra vonatkozó rendelkezéseket.

9.3. Az Indítványozó álláspontja szerint – figyelembe véve az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságra kötelező jogértelmezési klauzulát is – az nem csupán az Indítványozó egyedi ügyében alapvető alkotmányos jelentőségű kérdés, hogy amennyiben a Fővárosi Ítélőtábla nem érzékeli azt, hogy a felperes jogvesztése az alkalmazandó jogszabályok alapján kétségtelenül fennáll, akkor a Kúriának az alsóbb Bíróság

jogszabályokkal ellentétes, helytelen jogi következtetését "ki kell igazítani", mely már önmagában is elegendő ahhoz, hogy a felülvizsgálattal támadott végzést az ügy érdemében hozott végzésnek tekintse és vizsgálja meg. Indítványozó álláspontja szerint, amennyiben egyértelmű jogszabályi rendelkezés alapján anyagi jogi jellegű, jogvesztő határidő túllépése áll fent egy ügyben, de ennek (egyébként az Indítványozó álláspontja szerint hivatalból kötelező) figyelembevételét a másodfokon eljáró Bíróság mellőzi, akkor a Kúriának azon pervezető végzést, mely a jogvesztés ellenére az per érdemi tárgyalására utasít, az ügy érdemében hozott végzésnek kell tekinteni és annak elvégezni a felülvizsgálatát.

(Az R cikk és a 28. cikk értelemszerűen nem az alkotmányjogi panasz alapja, minthogy a gyakorlat alapján a panaszos ezekre nem hivatkozhat, csupán az alkotmányos érvelés része.)

E) Az alkotmányjogi panasz anyagi jogi feltételei részletesen

I. Az alkotmányjogi panasz szempontjából is releváns tények

10.1. A peres felek között a 17.Fpk. 2790/2015 számon folyó felszámolási eljárással összefüggésben, azzal szoros oksági kapcsolatban a felszámolási eljárásra kizárólagosan illetékes bíróság (Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma) előtt ún. felszámolási per indult a Cstv. 33/A.§ (6) bek. alapján. Ezt megelőzően a felperes jelen per előfeltételként az alperessel szemben a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránti keresetet előterjesztette, abban jogerős döntés született szintén a felszámolásra kizárólagos bíróság előtt a 24.G.42.341/2016/4. számon. A felszámolási eljárás befejezésének közzététele 2017. március 1. napján történt meg, mely közzétételi kötelezettséget a 18. számú végzéssel rendelte el a felszámolási bíróság. A közzététel napja jelen ügyben kiemelt fontosságú, a permegszüntető végzést hozó I. fokú Bíróság rögzítette a permegszüntetés indoklásában ezen időpontot.

10.2. Felperes a közzétételt követően alperessel szemben a Cstv. 6.§-ba és a Cstv. 33/A.§ (6) bek. ütközően fizetési meghagyás útján érvényesítette igényét. A fizetési meghagyást felperes 2017. április 4. napját megelőzően nyújtotta be, a fizetési meghagyást a közjegyző 2017. április 4. napján bocsátotta ki. Az alperes a fizetési meghagyással szemben határidőn belül ellentmondással élt, így az ügy 2017. június 9. napján perre alakult, *azonban felperes kereseti kérelmét nem a Cstv. 33/A.§ (6) bek-ben előírt kizárólagosan illetékes bírósághoz nyújtotta be.*

10.3. Felperes kereseti kérelme az általa választott illetékesség szerint a Budapesti XVIII. és XIX. ker. Bírósághoz **2017. június 14. napján érkezett be**, mely bíróság 2017.július 5. napján kelt 4.P. XVIII.21.042/2017/5. számú végzésével megállapította hatásköre (és egyébként illetékessége) hiányát is és a pert áttette az ügyben kizárólagosan illetékes Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiumához, **az áttevő végzés 2017. augusztus 2. napján emelkedett jogerőre**, ezt követően érkezett meg a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiumához. **Megállapítható tehát, hogy a fizetési meghagyás benyújtásának napjától a keresetlevél áttételére vonatkozó végzés jogerőre emelkedéséig és a kereseti kérelemnek kizárólagosan illetékes Fővárosi Törvényszékre történő beérkezéséig 120 nap telt el.**

10.4. Az I. fokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2.G. 43.220/2018/8. sz. jegyzőkönyvébe foglalt végzéssel a pert megszüntette, azon okból, mert a felperes a kereset benyújtására irányadó, a Cstv. 33.§/A (6) bek-ben foglalt anyagi jogi jellegű, jogvesztő határidőt elmulasztotta. A Cstv. 83.§ /A (4) bek. alapján a Csődtörvény időállapoti változásai miatt *a felperesre irányadó keresetbenyújtási határidő 60 napos volt, melynek kezdőnapja jelen esetben a felszámolás befejezése közzétételének napja volt.*

A jelen ügyre alkalmazandó - 2017.06.30. napjáig hatályos- Cstv. rendelkezési alapján felperesnek a Cstv. 33/A. § (6) bek. alapján 60 napos jogvesztő határidő alatt kellett benyújtania kereseti kérelmét. A 60 napos jogvesztő határidő jelen perbeli esetben a Cégközlönyben történő közzététel napjától számítandó azaz, 2017.03.01. napjától, tehát a keresetlevélnek legkésőbb 2017. 04.30. napjáig a perre kizárólagosan illetékes Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiumához be kellett volna érkeznie.

A Cstv. 33/A.§ (6) bek. alapján a hitelező keresettel kérheti a Cstv. 6.§-a szerint illetékes bíróságtól, hogy a korábban már megállapított felelősség alapján marasztalja az adós volt vezetőjét, a felszámolási eljárásban nyilvántartásba vett, de ott meg nem térült követelésének kifizetésére.

Jelen eseten tehát ezen marasztalási per a Cstv. különleges eljárási szabályai szerint folyik, mely jogszabály részben anyagi jogi rendelkezéseket is tartalmaz. Eszerint a hitelező kizárólag keresettel érvényesítheti az igényét, tehát kizárólag kereseti kérelmet nyújthat be a jogvesztő határidőn belül, valamint ezen kereseti kérelmét kizárólag a Cstv. 6.§-ban meghatározott illetékes bíróságnál terjesztheti elő.

10.5. A felperes a pert megszüntető végzéssel szemben fellebbezést terjesztett elő, mely fellebbezésének az anyagi jogi és eljárásjogi szabályokkal, a hatályban lévő jogegységi döntésekkel és a kögens és irányadó bírósági gyakorlattal tökéletesen szembemenve a Fővárosi Ítélőtábla a jelen Indítványok támadott végzése szerint helyt adott és a per érdemi tárgyalását rendelte el. A Fővárosi Ítélőtábla ekként hozott érdemi végzése tehát megszületett, azonban hibás jogi alapokon, téves jogkövetkeztetéseken, összefoglalva jogszabálysértően született. A Fővárosi Ítélőtábla jelen Indítvánnyal támadott végzése a Rp. (2) bek. alapján az Indítványozó álláspontja szerint **az ügy érdemében hozott jogerős végzés, melynek felülvizsgálatát semmi sem zárta ki.**

10.6. A II. fokon eljáró Fővárosi Ítélőtábla a Cstv. 33.§/A (6) bek-be ütközően jutott arra az álláspontra, hogy a felperes igényét fizetési meghagyás útján is érvényesítheti, mert ezt a Cstv.33.§/A. (6) bek. egyértelműen kizárja akkor, amikor nem az **igényérvényesítés** szót használja (ekkor valóban nem lenne kizárt a nemperes eljárás), hanem kifejezetten **kereset** benyújtását írja elő. Ezt egyértelműen alátámasztja a T. Kúria Polgári Kollégiuma Joggyakorlat Elemző Csoportjának 2016. El.II.JGY.G2. munkaszámán közzétett összefoglaló véleményének 35. oldalán található eljárási módszer ismertetése b) pont alatt a keresettel összefüggő kérdések körében, mely szerint: **„a keresetet a megállapítási perben eljáró törvényszék előtt kell előterjeszteni függetlenül a marasztalási összeg nagyságától”**. A helyes értelmezés eszerint azt is alátámasztja, hogy csak kereseti kérelem nyújtható be, az igény érvényesítése nemperes eljárás keretében nem kezdeményezhető. Ugyanezen az oldalon a Kúria rögzíti azt is, hogy ezen perre a keresetindítási határidő **anyagi jogi jellegű, jogvesztő határidő**, így ennek megfelelően ezen határidőt semmilyen eljárási cselekmény (Pp. 104.§/A. áttétel, stb) nem szakíthatja meg.

Indítványozó tudatában van annak, hogy a Kúria Joggyakorlat Elemzése nem jogforrás, kizárólag az előadottakat súlyozandó idézi a Vélemény idevágó megállapítását. A 4/2003 PJE is megállapítja, hogy: „a keresetlevél benyújtására a jogszabályban megállapított határidő számítására - amennyiben jogszabály másként nem rendelkezik - a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 105. § (4) bekezdésben foglaltak nem alkalmazhatók. A keresetlevél késedelmes benyújtása esetén, ha a keresetlevél előterjesztésére megállapított határidő - jogszabály kifejezett rendelkezése folytán - jogvesztő, vagy a mulasztás kimentésére előírt igazolással (Pp. 107-110. §) a fél nem él, illetőleg az alaptalan, a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül hivatalból el kell utasítani (Pp. 130. § (1) bekezdés h) pont), ennek elmaradása esetén a pert meg kell szüntetni (Pp. 157. § a) pont). A bírói úton nem érvényesíthető követelések egy része (a Ptk. 204. §-ban leírt esetkör) „credetileg” (vagyis keletkezésétől fogva) sem érvényesíthető bírói úton, másik részük azonban bírói úton érvényesíthető, de az időmúlásra tekintettel a törvény az igényérvényesítést többé nem engedi meg. Az időmúlásnak kétféle hatása van: a jogvesztés és az elévülés. A jogvesztés súlyos következménye csak a jogszabály kifejezett rendelkezése alapján állhat be.”

A T. Kúria több ízben foglalkozott már a Cstv. szabályaival. A 2/2015. PJE döntés, tárgya tekintetében a felszámoló intézkedésével szemben benyújtott kifogás határidejének anyagi jogi vagy eljárási jogi jellegével foglalkozik, azonban ezen PJE áttekinti és elemzi a Cstv-ben szereplő határidőket és általános megállapításokat tesz a Cstv-ben található határidők tekintetében is.

A PJE azt is kimondja, hogy a jogalkotói következtetlenség miatt mindig vizsgálni szükséges egy adott határidő anyagi- vagy eljárásjogi jellegét, jogvesztő mivoltát kivéve, ha ezt az adott rendelkezés egyértelműen és kifejezetten feltünteti. Jelen esetben a Cstv. 33./A§ (6) bek. az alábbiak szerint rendelkezik: 10.7. **„A felszámolási eljárás jogerős lezárásáról hozott határozat Céglőnyben való közzétételét követő 60 napos jogvesztő határidőn belül - ki nem elégitott követelése erejéig - bármely hitelező keresettel kérheti a bíróságtól [Cstv. 6. §], hogy az (1) bekezdés szerinti perben jogerősen megállapított felelősség alapján kötelezze az adós volt vezetőjét követelésének kielégítésére. Amennyiben határidőben több hitelező terjeszt elő keresetet, a bíróság a perket egyesíti, és a hitelezői követelések arányos kielégítéséről rendelkezik. Amennyiben a felszámolási eljárás jogerős lezárásáig az (1) bekezdés szerinti perben még nincs jogerős döntés, a 60 napos jogvesztő határidő kezdő napja a jogerős bírósági döntés napját követő nap.”**

2/2015. PJE határozat pedig rögzíti, hogy: „Az anyagi joginak minősülő határidő a jogirodalom megállapításai szerint jogvesztő, vagy elévülési jellegű határidő lehet. A bírósági eljárást megindító keresetlevél vagy kérelem késedelmes benyújtásáról szóló 4/2003. polgári jogegységi határozat - a jogirodalomban és a bírói gyakorlatban kialakult álláspontnak megfelelően - egyértelműen akként foglalt állást, hogy a jogszabályban megállapított keresetindítási határidő nem a bírósági eljárás része, az az anyagi joghoz kötődik és mint ilyen szükségképpen anyagi jogi természetű. A keresetlevélnek a bírósághoz történő benyújtása nem perbeli cselekmény. **A bírósági út az igényérvényesítés önálló szakasza. Az említett polgári jogegységi határozat leszögezte, hogy a jogvesztés súlyos következménye csak a jogszabály kifejezett rendelkezése alapján állhat be. A jogvesztéssel nem járó anyagi jogi határidő elévülési jellegű ...**

„Anyagi jogi határidő esetében a 4/2003. PJE és a jogirodalom álláspontja is az, hogy a bírósági eljárást megindító beadványnak a határidő utolsó napján, a hivatali idő végéig a bíróságra meg kell érkeznie [Pp. 103. § (5) bekezdés]. Ilyenkor az eljárást megindító beadvány vonatkozásában nem alkalmazható a perbeli cselekményekre irányadó Pp.-beli rendelkezés, miszerint a határidő nem tekinthető elmulasztottnak, ha az azt benyújtó személy az iratot a határidő utolsó napján ajánlott küldeményként postára adja [Pp. 105. § (4) bekezdés].

A fentiek alapján az anyagi jogi, jogvesztő határidőt nem szakíthatják meg különféle eljárás cselekmények. Anyagi jogi határidőt eljárás jogszabály is megállapíthat, ebből következően a Cstv.-ben meghatározott határidők vonatkozásában is minden esetben vizsgálni kell, hogy a határidő anyagi jogi vagy eljárásjogi határidőnek minősül-e, azonban jelen esetben a Cstv. 33.§/A. (6) bek. ebben a kérdésben egyértelmű. Abban az esetben, ha a határidő anyagi jogi természetű, úgy a Cstv. 6. §-a (3) bekezdésének visszautalása a Pp. szabályainak alkalmazhatóságára, nem releváns. A Cstv. 6. § (3) bekezdése ugyanis eljárás kérdésekben utal vissza a Pp. rendelkezéseire, mint olyanokra, amelyeket a Cstv. külön szabályozása hiányában megfelelően alkalmazni kell.”

A Cstv. 6. § (3) bek. úgy rendelkezik, hogy „azokra az eljárás kérdésekre, amelyeket e törvény külön nem szabályoz, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) rendelkezései - a polgári nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel - megfelelően irányadóak”.

A jogegységi döntésekkel kapcsolatosan előadom, hogy azok a rendes bíróságokra nézve kötelezően alkalmazandók, nem mellőzhetők. Alperes fellebbezési ellenkerelmében is hivatkozott a releváns jogegységi döntésekre.

Magyarország Alaptörvényének bíróságokra vonatkozó 25. cikk (2) bek (korábbi (3) bek. szerint: „*A rendes bíróságok döntenek büntetőügyben, magánjogi jogvitában és törvényben meghatározott egyéb ügyben. A rendes bírósági szervezet legfőbb szerve a Kúria, amely biztosítja a rendes bíróságok jogalkalmazásának egységét, a rendes bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz.*”

A fentiek szerint felperes nem hivatkozhat arra, hogy a Pp. rendelkezései szerint volt köteles eljárni és a marasztalási összeg miatt csak fizetési meghagyás útján nyújthatta volna be a keresetét és ebben a részében teljesen téves a Fővárosi Ítéltábla érvelése is, mert a fenti rendelkezések alapján a felperes igényérvényesítése esetén sem az Fmhtv., sem a rPp. fizetési meghagyással kapcsolatos szabályai nem voltak felhívhatók, mert ahogy az I. fokú Bíróság a permegszüntető végzésében rámutatott- *a Cstv. jelen perben speciális szabályként elsődlegesen hívható fel, a rPp. mögöttes rendelkezései a Cst. 6.§ (3) bek. alapján nem hívhatók fel, mert jelen perre a Cstv. 33.§/A. (6) bek., mint törvény külön szabályozást ad, így ez az elsődleges-*

Jelen esetben a Cstv. 33.§/A(6) bek. alkalmazása az elsődleges, mely a rPp. 6.§ szerinti bíróság előtt írja elő a kereseti kérelem (és nem más) benyújtását- *expressis verbis a jelen per kizárólag kereseti kérelemmel indíthatóságát is- és a 6.§ (3) bek. szerint az eljárás kérdésekre elsődlegesen a Cstv. alkalmazását rendeli el.* Ennek megfelelően az egzaktan meghatározott igényérvényesítés (kereset, meghatározott felek, megállapítási per előkérdése, kizárólagosan illetékes bíróság, jogvesztő határidő) szabályai szerint volt köteles felperes eljárni, az Fmhtv. rendelkezései jelen perre nem hívhatók fel és nem is alkalmazhatók, de a II. fokú végzéssel nem érintett - valójában álláspontom szerint inkább releváns - Pp. 313.§, 314.§ szabályai sem a Cstv. 33.§/A (6) bek-e viszonylatában.

A Fővárosi Ítéltábla jelen panasszal támadott végzése indoklásában arra sem tért ki, hogy a kifejezett szabály ellenére, miért kellene figyelmen kívül hagyni a Cstv. 33.§/A. (6) bek-t, melyben az igényérvényesítés pontos módja (kereset), a felek személye (hitelező- adós megállapítási keresettel már szankcionált vezető tisztségviselője), az eljáró bíróság (felszámolási eljárás lefolytatására kizárólagosan illetékes Bíróság), a kereset benyújtásának határideje, a határidő kezdő napja és a határidő jogvesztő jellege meghatározásra került és ehhez képest, miért a rPp. fizetési meghagyásos eljárásra vonatkozó szabályai lennének az elsődlegesek.

Megjegyzendő, hogy a Fővárosi Ítéltábla arra egyáltalán nem tért ki a jelen panasszal támadott végzésében, hogy amennyiben a felperes fizetési meghagyással is érvényesíthette az igényét, akkor annak a ténynek milyen jelentőséget kell tulajdonítani, hogy a Cstv.33.§/A. (6) bek-ben kifejezetten rögzített *60 napos anyagi jogi, jogvesztő határidő* keretei közé, hogyan illeszthető be, hogyan értékelhető az a körülmény, hogy a felperes keresete a kizárólagosan illetékes Fővárosi Törvényszékhez 120 nap elteltével érkezett be, tehát nem tér ki a végzés arra, hogy miért nem kellett ezt az időmúlást figyelembevenni, a Cstv. egzakt jogvesztő jellegét rögzítő rendelkezése ellenére, a rossz illetékesség választása, az áttétel ideje miként számít, vagy nem számít bele a kötött időtartamba, miként illeszthető bele a 60 napos jogvesztő határidő keretei közé és annak mi a jogszabályi alapja. A jogvesztő határidő jellege az Indítványozó álláspontja szerint kimentést nem tűrő, tehát nem szakíthatja meg semmi, illetőleg igazolási kérelemmel sem orvosolható (bár ilyet a felperes elő sem terjesztett). Nem szakíthatja meg továbbá a jogvesztő határidőt az áttétel, a törvénykezési szünet és egyéb eljárási cselekmény sem.

10.8. Indítványozó a rPp. 270.§ (2) bek. alapján felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Fővárosi Ítéltábla jelen panasszal támadott végzésével szemben, azonban azt a Kúria jelen panasszal támadott végzésével elutasította.

A Kúriai végzés indoklása szerint az a pert megszüntető végzést hatályon kívül helyező és a per érdemi tárgyalására utasító végzés nem tekinthető a per érdemében hozott végzésnek, mely az Indítványozó álláspontja szerint alaptalan. A Kúria által hivatkozott két eseti döntés a jelen ügyben nem releváns, mert a EH 2008.1876. számú ügyel még a legnagyobb erőfeszítéssel sem vonható analógia (itt egy részítélet felülvizsgálattal támadhatósága volt a kérdés), míg a BH 2013.1.23. számú ügyben egy felszámolási nemperes eljárásban hozott új eljárásra utasító végzésről volt szó. Jelen esetben viszont arról van szó, hogy egy polgári peres eljárásban az anyagi jogi, jogvesztő határidő eltelté bekövetkezett-e, a jelen eljárás jogszabályi környezetében eszerint a határidő hogyan számítható és a hitelező milyen úton érvényesíthetett volna igényt a felszámolási eljáráshoz kapcsolódó speciális perben.

Ezen túlmenően a Kúria végzésének tartalma arra utal, hogy az ügy érdemében hozott végzésnek kizárólag a rPp. 270.§ (3) bek-ben felsoroltakat tekintti, ez azonban ellentétben áll -már csak a jogszabályhely formai tagolása alapján is, a rPp. 270.§ (2) bek-vel, amely nem mondja azt ki, hogy az ügy érdemében hozott végzésnek csak a (3) bek. szerinti végzéseket lehet tekinteni, hanem pontosan azt, hogy az ügy érdemében hozott minden végzés felülvizsgálata lehetséges, amennyiben az az ügy érdemére kihat.

10.9. Az Alkotmánybíróság az anyagi jogi, jogvesztő határidő kérdésével több döntésében is foglalkozott. Ezek közül a legfrissebb az 5/2017.(III.10.) AB határozat, mely ugyan közigazgatási eljárásban, de általános jelleggel értelmezte az anyagi jogi, jogvesztő határidő fogalmát és következményét az eljárásra. Ennek a 15-17 pontjai részletesen tartalmazzák az anyagi jogi jogvesztő határidő, a tisztességes eljárás (ideértve benne a felekre hátrányos következmény tilalma) összefüggéseit. Mindez a fent kifejtett és az ügyre releváns tételes jogi szabályozás mellett az Indítványozó álláspontja szerint egyértelműen alátámasztja azt az álláspontot, hogy az anyagi jogi jellegű, jogvesztő határidő terjedelmét bírói döntéssel sem lehet kitolni, ekként a Kúriának is az ügy érdemére kiható végzéseként kellett volna felülvizsgálnia a jogerős végzést.

II. A bíróság eljárásának alkotmányjogi értékelése, mint az indítvány alapja

11.1. Azzal, hogy a másodfokon eljáró törvényszék az egyértelmű jogi szabályozás ellenére a beállt jogvesztést nem értékelte, nem csupán alperesnek a tisztességes eljáráshoz való jogát sértette meg, de megfosztotta a jogorvoslathoz való joga gyakorlásától is. Mindez az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) és (7) bekezdésében foglalt alapjogokat is sért, még hozzá ugyancsak Alaptörvényben igen erősen védett: a tulajdonhoz való jog összefüggésében (Alaptörvény XIII. cikk).

A tisztességes eljárás kérdése

11.2. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a bírósághoz való hozzáférés mellett az eljárás minősége is alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdés. Az Alkotmánybíróság a – IV Alaptörvény-módosítással nem érintett – 3068/2013. (III. 14.) AB határozatában és 7/2013. (III. 1.) AB határozatában a jogállamiság, jogbiztonság, tisztességes eljárás körében fenntartotta korábbi határozatainak releváns lényegét.

A bírósághoz való hozzáférés joga azonban nem korlátlan, hanem az anyagi és eljárási jogszabályok szabják meg a kereteit, ekként a bírósági út lehetőségét elzárja az olyan fél elől, aki olyan határidőt mulaszt el, mely jogvesztő.

11.3. Az Alkotmánybíróság a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában a kontinuitást az alábbiak szerint erősítette meg: „Az eljárás tisztességének alkotmányos követelményrendszerét a 2011. december 31-éig hatályban volt Alkotmány 57. § (1) bekezdése úgy fogalmazta meg, hogy 'a bíróság előtt mindenki egyenlő, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelességeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.' A tisztességes eljárás alkotmányos előírásának lényeges tartalmát tekintve 2012. január elsején hatályba lépett Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése a korábban hatályban volt Alkotmány 57. § (1) bekezdésével azonosan rendelkezik, amikor kimondja, hogy 'mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.' A 22/2012. (V. 11.) AB határozat úgy fogalmaz, hogy az 'Alkotmánybíróság az újabb ügyekben felhasználhatja azokat az érveket, amelyeket az Alaptörvény hatályba lépése előtt hozott korábbi határozata az akkor elbírált alkotmányjogi kérdéssel összefüggésben tartalmazott, feltéve, hogy az Alaptörvény konkrét – az előző Alkotmányban foglaltakkal azonos vagy hasonló tartalmú – rendelkezései és értelmezési szabályai alapján ez lehetséges. [...] Az egyes intézményekről, alapelvekről és rendelkezésekről kialakított értelmezése a határozataiban található meg.

11.4. Az Alkotmánybíróságnak azokra az alapértékekre, emberi jogokra és szabadságokra, továbbá alkotmányos intézményekre vonatkozó megállapításai, amelyek az Alaptörvényben nem változtak meg alapvetően, érvényesek maradnak.' (Indokolás [40]–[41]) Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt szabály értelmezésekor irányadónak tekinti a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joggal kapcsolatban kimunkált korábbi alkotmánybírósági gyakorlatot. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel a 6/1998. (III. 11.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) foglalta össze. Az Abh.-ban megfogalmazott megállapításokat az Alkotmánybíróság utóbb több döntésében [5/1999. (III. 31.) AB határozat, ABH 1999, 75.; 14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 108.; 15/2002. (III. 29.) AB határozat, ABH 2002, 116, 118–120.; 35/2002. (VII. 19.) AB határozat, ABH 2002, 199, 211.] is megerősítette és gyakorlattá formálta.

11.5. Végül kiemelendő, hogy 7/2013. (III. 1.) AB határozatban az Alkotmánybíróság kifejtette azt is, hogy Alkotmánybíróság az új, alaptörvényi szintű feladatának, a bírói döntések Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatakor az Alaptörvényben megfogalmazott tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerének elemeit alkotmányos mérceként veszi figyelembe.

11.6. Az Abh.-ban kimunkált alkotmányos mérce értelmében a tisztességes eljárás (fair trial) követelménye az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ebből következően egyes részletszabályok hiánya miatt éppúgy, mint valamennyi részletszabály megalkotásának dacára lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan vagy nem tisztességes. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog magában foglalja az alkotmányszövegben kifejezetten nem nevesített bírósághoz való jog valamennyi feltételét is. (ABH 1998, 91, 98–99.)

Az Alkotmánybíróság értelmezésében tehát a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen.

Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A tisztességes eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is.

A tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerét kielégítő hatékony bírói jogvédelem pedig attól függ, hogy az eljárási szabályok értelmében a bíróság mit vizsgálhat felül [legutóbb megerősítve: 8/2011. (II. 18.) AB határozat, ABH 2011, 49, 80–81.].

11.7. Az így felfogott érdemi elbírálás követelményével nem áll ellentétben, hogy a hierarchikus bírói szervezetben a felsőbb szintű bíróság a határozatot hozó bíróságot új eljárásra utasítja, és a perjogi szabályok figyelembe vételével konkrétan megállapítja az a bíróságot is, amelynek a megismételt eljárást le kell folytatnia. A rendkívüli perorvoslat esetén viszont még külön érdek – az időszerűség követelménye – is megkívánja, hogy a rendkívüli perorvoslat során eljáró felsőbb bíróság az ügy megfelelő alkotmányos garanciák közötti érdemi „elbírálásáról” a hatásköri szintet meghatározva és a megismétlés tartalmi kereteire a jogszerű döntés meghozatal körében iránymutatást adva járjon el. A Kúria ilyen tartalmú döntése a jogbiztonság és kiszámítható jogalkalmazás követelményére figyelemmel két irányban is köti a megelőzően eljárt bíróságokat: a) egyrészt a megismétlésre kijelölt bíróság a döntéshozatalt nem háríthatja el; b) más bíróság ezt a döntési és az azt megelőző bizonyítási kompetenciát nem vonhatja el.

11.8. Az EJEK-nek a tisztességes eljárásra vonatkozó, a polgári ügyekben irányadó gyakorlata szerint a polgári jogi jogvitákban érintett jogokat illetően a tisztességes eljárás két alapvető feltétele, hogy a bíróság rendelkezzen jogosultsággal arra, hogy az eléje terjesztett ügy összes tény- és jogkérdésével foglalkozhasson. (vö: *Woning v. The Netherlands* 1996.VI.p. 2015.)

11.9. A jelen ügyben ehhez a mérlegeléshez mindenképpen hozzátartozik annak az alapkérdésnek a vizsgálata, hogy a felperes által indított speciális per milyen formában és milyen határidő alatt kezdeményezhető.

11.10. Az eljárás tisztességét súlyosan sérti, ha a bíróság úgy hoz döntést, mellőzi alapvető jogszabályok felhívását, nem veti össze a *lex generalis*-t a *lex specialis*-sal, az ügyre releváns és kötelezően alkalmazandó PJE-t és nem ad magyarázatot, nem vezeti le az időmúlás kérdését és annak beilleszthetőségét a döntésébe. A Kúria pedig mindezek felülvizsgálatát mellőzi, úgy, hogy nem releváns eseti döntésekre alapoz, továbbá szűkítően értelmezi a rPp.270.§ (2) bek-t, noha ezt nem tehetné.

A bírói függetlenség és pártatlanság kérdése

12.1. A hatáskör elvonás tilalma a bírósági szervezetben, nem csupán az Alaptörvény B) cikkében foglalt jogbiztonsági kérdés. A hatáskör telepítéséről az organikus törvénynek minősülő, a bírói szervezetre vonatkozó jogszabályokon túl, az eljárási törvények rendelkeznek, s ez fontos része a független és pártatlan bírósághoz való jognak, amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján minden ügyfelet megillető jog és a törvényes eljárás eminens biztosítója. Ennek révén garantálható az ügyfelek bíróság előtti egyenlősége és az eljárási törvények betartása, ami alapvető garancia minden peres fél számára, hogy ügyében nem születik szubjektív alapokon nyugvó, titkolt preferenciális (hitelezői) érdekeket szolgáló határozat, csakis megalapozott és lehetőség szerint az igazságos eredményhez közel álló döntés. Ha a hierarchikus bírói szervezetben a legfőbb bírói fórum törvényen alapuló rendelkezését az elsődleges döntéshozatali fórum részéről nyíltan félre lehet tenni, az minden, csak nem tisztességes eljárás.

12.2. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a független ítélkezés feltétel nélküli alkotmányos védelem alatt áll, ideértve a bírói szervezeten belüli, a bíróság belső függetlenségének követelményét is. Az ítélkezési tevékenység egyetlen megnyilvánulása sem nélkülözheti az igazságszolgáltatás rendjét meghatározó alkotmányi garanciákat, azokat a hatásköri és illetékességi szabályokat, amelyek a működésében tekintett igazságszolgáltatási szervezetet is kialakítják. Ezek ugyanis tartalmilag azt jelentik, hogy az eljárási törvények a meghatározott típusú ügyeket, az Alaptörvénynek megfelelően kialakított igazságszolgáltatási szinteken előzetesen és absztrakt szabályok szerint, a bírák egy meghatározott csoportjára bízák.

Ez szoros kapcsolatban áll a bírói függetlenséggel és pártatlansággal, mert előzetesen kizárja azokat manipulatív megoldásokat, amelyek az alkotmányos védelem alatt álló tisztességes eljárás követelményeit, az ügyben hozott jogerős döntés jogszerűségét, tárgyyszerűségét veszélyeztetik.

12.3. Az Alkotmánybíróság számos határozatában értelmezte a bírói függetlenség és pártatlanság követelményét, s a kontinuitásra irányadó – korábban hivatkozott – döntései szerint ezek a határozatok ma is irányadók. [Így pl. 53/1991. (X. 31.) AB határozat, ABH 1991, 266, 267., 38/1993. (VI. 11.) AB határozat, ABH 1993, 256, 261., 17/1994. (III. 29.) AB határozat, ABH 1994, 84, 86., 45/1994. (X. 21.) AB határozat, ABH 1994, 254, 356., 627/B/1993. AB határozat, ABH 1997, 767, 769., legutóbb a 13/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 85, 96.]

12.4. A 286/B/1995. AB határozat utalt a törvényes bíróság 57. § (1) bekezdése szerinti követelménye és az Alkotmány más rendelkezései közötti összefüggésekre. E szerint: „A törvényesen megalakított és működő bíróság követelménye, valamint a hatáskörrelvonás tilalma egyben alkotmányi, illetve alkotmányos követelmények is. (ABH 2001, 795, 797–798.)

12.5. A 993/B/2008. AB határozat rámutatott arra, hogy a bírói „függetlenség és pártatlanság követelménye az eljárás alanyai számára jelent garanciát. Az eljárási biztosítékok – mint például a kizárás intézménye – azért szükségesek, hogy az igazgatási jellegű beavatkozás határait a szervezeten belül kijelöljék és a szervezeten kívül is láthatóvá, egyértelművé tegyék. Következésképpen a 'törvényes bírótól való elvonás' tilalma is – az önkényes ügyelosztási renddel szemben – az eljárás résztvevőit megillető biztosíték, aminek csak egyik eleme a Bszi. szabályaira épülő szolgálati beosztás szisztémája. Annak megítélésekor, hogy a konkrét ügyben ki tekinthető törvényes bírónak, ugyanilyen súllyal jönnek számításba – többek között – az eljárási törvénynek a hatáskörre, illetékességre, a jogorvoslati rendre és a tisztességes eljárás követelményének biztosítására vonatkozó további rendelkezései. Az pedig éppen a törvény előtti egyenlőség érvényesülését szolgálja, hogy az említett jogszabályok mindenki számára olyan bíró közreműködését garantálják, akitől az ügy tárgyilagosa megítélése nyilvánvalóan elvárható.”

12.6. A hierarchikus szervezeti struktúrával együtt járó, kompetencia-elismerésre épülő karrier rendszerű bíráskodás esetén az egyik legközvetlenebb veszélyt jelent a bírói függetlenségre, ha a bírósági szintek nem tartják be azokat a szervezeti és eljárási szabályokat, amelyek egyébként az ügyfél számára garantálják a kiszámítható rendben és eljárásban való ítélkezést.

12.7. Az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban elismerte, hogy a jogági sajátosságok figyelembe vételével a tételes jogban kidolgozott jogorvoslati eljárásnak alkotmányos jelentősége van [49/1998. (XI. 27.) AB határozat, ABH 1998, 372, 382.; 46/2003. (X. 16.) AB határozat, ABH 2003, 488, 502 – 503.]. Ebből következően a tisztességes eljárás követelményeit a jogorvoslati eljárásra is vonatkoztatta, abban az értelemben, hogy az alkotmányi és az eljárási garanciák érvényesülését az eljárás ezen szakaszában is nélkülözhetetlennek vélte. A jogorvoslati jog alapvető sajátosságának tekintette a döntéshozótól elkülönült szerv eljárását, amelyeknek a szervezeten belül is garantálnia kell a függetlenség és a pártatlanság érvényesülését, és ki kell zárnia – az ügyfélre mindig sérelmes – kompetenciahiányos eljárást. [pl. 22/1995. (III. 31.) AB határozat, ABH 1995, 108, 110.; 23/1998. (VI. 9.) AB határozat, ABH 1998, 182, 186.; 49/1998. (XI. 27.) AB határozat, ABH 1998, 372, 382.; 19/1999. (VI. 25) AB határozat, ABH 1999, 150, 156.; 46/2003. (X. 16.) AB határozat, ABH 2003, 488, 502-503.]

12.8. A 20/2005. (V. 26.) AB határozat – a 19/1999. (VI. 25.) AB döntésből kiindulva – nyomatékosan hangsúlyozta hogy „A bírónak mindenképp – más bírótól is – függetlennek kell lennie, függetlenségét garanciáknak kell biztosítani minden befolyásolás ellen, származzék akár az külső hatalmi jogkör gyakorlásától, akár a bírósági szervezeten belülről.” Kiegészítette mindezt azzal, hogy a bírói függetlenséget nem korlátozhatják sem a szervezeten belüli, praktikus szempontokon alapuló intézkedések, vagy a szervezeten kívülről eredő, célszerűségi megfontolások. (ABH 2005, 202, 220-222.)

A jogorvoslathoz való jog kérdése

13.1. Az előző pontban foglaltak szorosan összefüggenek az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog sérelmével.

13.2. A tisztességes eljáráshoz való jogba nem csupán a bíróság hatékony működése, az ügyek elintézésének üteme, hanem a döntések jó minősége is beletartozik. Erre figyelemmel a jog részeként megilleti az eljárás alanyait az is, hogy ügyükben az eljárási szabályok szerinti jogorvoslati rend rendelkezésre álljon.

13.3. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljárással és jogbiztonsággal összefüggésben a 42/2004. (XI. 9.) AB határozatban fejtette ki: a jogorvoslati eljárásban a törvény szabályainak „azt kell a fél számára lehetővé és a jogorvoslati fórumra nézve kötelezővé” tenni, hogy hibás döntés esetén a sérelem valóban orvosolható legyen. Másutt azt hangsúlyozta, hogy: „az államnak olyan jogszabályokat [kell] megalkotnia, amelyek eljárási garanciák nyújtásával az alanyi jogok érvényesítésének lehetőségét megteremtik” (602/D/1999. AB határozat, ABH 2004.). A 19/1999. (VI. 25.) AB határozatban kiemelte, hogy: A bírói tevékenység lényegét jelentő konfliktusrendezés hitelességét és stabilizáló szerepét a jogorvoslat révén több fórumon megerősített azon kötelező erejű és végrehajtható döntésének lényegét az adja, hogy az egyedi ügyekben a bíró mindenféle befolyásolástól mentesen, a törvények, illetve általában a jogszabályok alapján, belső meggyőződése szerint jár el (ABH 1999, 150, 153.).

13.4. Ezekből a határozatokból is kitűnik, hogy az Alkotmánybíróság felfogásában a jogorvoslathoz való jog soha nem formai kérdésnek volt tekinthető. A 6/2013. (III. 1.) AB határozat tartalmát figyelembe véve megállapítható az is, hogy a jogorvoslás kérdése a tisztességes eljárás biztosítása, minthogy a törvényi rendelkezések alkalmazásában alappal bízó jogalanyok a hatóságok és a bíróság mulasztása vagy téves jogértelmezése miatt sem kerülhetnek abba a helyzetbe, hogy jogaik gyakorlásában sérelmet szenvedjenek. Ebből következően a jogorvoslathoz való jognak a támadott határozatban történő módon való kiüresítése az indítványozó egyéb, garanciális jellegű eljárási jogait vonta el, tartalmilag pedig nem reparálható jogsérelmet okozott.

A tulajdonhoz való jog

14.1. Az indítványban rögzített tények leírásából is láthatóan a peres eljárás tárgya az indítványozó tulajdonhoz való jogát közvetlenül érintette azzal, hogy alperessel szemben már elévült követelést kívánt érvényesíteni.

14.2. A XIII. cikk (1) bekezdésében alapjoggá nyilvánított tulajdonhoz való jog védelme kapcsán is irányadók az alkotmánybírósági gyakorlat kontinuitására vonatkozó határozatok. Ezekből megállapíthatóan a tulajdonhoz való jogot az Alkotmánybíróság valójában kezdettől fogva alapjogi védelemben részesítette [összefoglalóan: 64/1993. (XII. 22.) AB határozat], annak társadalmi és szociális kötöttségeivel együtt, s valójában az Alaptörvény a tulajdon alapjogi mivoltát a rendszertani elhelyezéssel is megerősítette.

14.3. Az Alkotmánybíróság szerint a tulajdonvédelem alkotmányos tartalma a következőkben határozható meg: „Az Alkotmány a tulajdonjogot, mint az egyéni cselekvési autonómia hagyományos alapját részesíti védelemben. Az alkotmányos védelemnek úgy kell követnie a tulajdon társadalmi szerepének változását, hogy közben ugyanezt a védelmi feladatot elláthassa. (...) A tulajdonhoz való alapvető jog védelmében a minőségi határvonal ma már nem a tulajdon korlátozása és a polgári jogi értelemben vett elvonása között húzódik.

Az alkotmányossági kérdés az lett, hogy milyen esetekben kell a tulajdonosnak a közhatalmi korlátozásokat minden ellenszolgáltatás nélkül eltűrnie, mikor tarthat igényt kártalanításra tulajdonosi jogai korlátozásaért.” [64/1993. (XII. 22.) AB határozat]

14.4. Az alkotmányos tulajdonvédelem kiterjed minden olyan jogosítványra, amely a jogosult pozícióját meghatározza [17/1992. (III. 30.) AB határozat, 40/1997. (VII. 1. AB határozat)]. Ekként az alkotmányos tulajdonvédelem magában foglalja a tulajdonjog egyes részjogosítványait, a birtoklást, a használatot, a hasznosítást, hasznok szedésének jogát, a rendelkezési jogot, vagy a jogos várományt.

14.5. Kétségtelen tény, hogy a tulajdonhoz való jog nem korlátlan és korlátozhatatlan; az alapjogként védett tulajdon tartalmát annak köz- és magánjogi korlátaival együtt kell értékelni, s az alkotmányos tulajdonvédelem szoros összefüggésben áll a tulajdon alanyával, tárgyával és funkciójával. A korlátozhatóság határaitra vonatkozóan az Alkotmánybíróság a maga számára is irányadóan a mércét úgy fogalmazta meg, hogy: „Az állami beavatkozás alkotmányosságának megítélésének súlypontja, az alkotmánybírósági értékelés voltaképpen tere a cél és az eszköz, a közérdek és a tulajdonkorlátozás arányosságának megítélése lett.” A közérdek követelményének a klasszikus közhasznú és közcélú korlátozásokon túl, olyan korlátozások is megfelelhetnek, amelyek közvetve oldanak meg társadalmi problémákat [64/1993. (XII. 22.) AB határozat]. A határozatokból azonban kitűnik az is, hogy – ha máshol nem – legkétségtelenebb az arányosság követelményének vizsgálhatósága keretében ezt azonban a jogalkotónak igazolnia kell. [pl. 13/1998. (VI. 30.) AB határozat, 3/2000 (II. 25) AB határozat]

14.6. Az alkotmánybírósági gyakorlat nem hagy kétséget afelől, hogy a tulajdon elvonásának/ korlátozásának esetkörébe nem csupán a nyílt és egyértelmű, azonnali tulajdonelvonás tartozik. Közvetett megoldások is vezethetnek a tulajdon valamely részjogosítványának meg nem engedhető korlátozásához vagy a tulajdon egészének (lényeges részének) elvonásához, s ezek a megoldások sem mentesek az értékgarancia követelménye alól, ami az alkotmányos tulajdonvédelem sarokpontja. Ezt erősítette meg a 20/2014. (VII. 3.) AB határozat, amely kimondta, hogy „(...) a jogalkotó (...) a Tv-ben meghatározott módon biztosított irányítási jogosultságok révén olyan jelentős mértékben csökkentette az integrációval érintett hitelintézetek gazdasági önállóságát, s ezáltal olyan a tulajdonjogba történő beavatkozást valósított meg, mely az ezt ellensúlyozó előnyök hiányában alaptörvény-ellenes.”

14.7. Az Indítványozó esetében tipikusan a burkolt, közvetett elvonás valósult meg, azzal, hogy a jelen panasszal támadott határozatok lehetővé tették alperessel szemben bírósági úton már nem érvényesíthető követelés érvényesítését.

A fentiek alapján az Indítványozó kéri indítványa befogadását és elbírálását, valamint az abban foglaltaknak való helyt adást.

Budapest, 2019. június 11.

Tisztelettel:

az Indítványozó képviselőjében:

Tisztelt Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma, mint I. fokú Bíróság !

Alulírott, mint

[redacted] elperessel szemben
egyidejűleg benyújtott alkotmányjogi panaszra az alábbi

tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmet

terjesztem elő:

Tisztelettel kérem, hogy a T. I. fokú Bíróság a per tárgyalásának felfüggesztését szíveskedjék elrendelni a Pp. 152.§ (2) bek. alapján, tekintettel arra, hogy a Fővárosi Ítéltábla 11. Gpkf. 43.397/2018/2. számú- a per megszüntető végzését hatályon kívül helyező és a per érdemi tárgyalására utasító végzésével , valamint a Kúria Kfv.VII.30.522/2018, számú határozatával szemben alkotmányjogi panaszt nyújtottam be. Álláspontom szerint ez olyan előkérdés, melynek eldöntéséig szükségtelen az érdemi tárgyalást megkezdeni és a költséges és felesleges bizonyítási eljárást lefolytatni az ügyben.

Budapest, 2019.06.12.

tisztelettel;

D
1
E-mail:

